

ALT FEL DE OCUPARE: CEREREA DE ECONOMIE SOCIALĂ ÎN REGIUNILE DE DEZVOLTARE BUCUREȘTI-ILFOV ȘI SUD-EST

*Simona Maria Stănescu și Sorin Cace (coordonatori)
Editura Expert, București a Institutului Național de Cercetări
Economice al Academiei Române, 2011*

Adina Mihăilescu^[1]

Cartea, elaborată în cadrul unui proiect cu finanțare europeană: "INTEGRAT – resurse pentru femeile și grupurile roma excluse social", cofinanțat din Fondul Social European în perioada 2010-2013 prin Programul operațional sectorial pentru Dezvoltarea resurselor umane 2007-2013, axa prioritară 6."Promovarea incluziunii sociale", domeniul major de intervenție 6.1."Dezvoltarea economiei sociale", coordonată de Simona Maria Stănescu și Sorin Cace. Autorii volumului sunt Vlad Achimescu (metodologie, III.1), Florin Botonogu (III.2.), Gabriela Dima (III.3.), Adina Drăgoteiu (I.2.), Simona Ilie (II.3.), Alina Ioana Marinoiu (I.2.), Victor Nicolăescu (introducere), Ramona Pavel (I.3.), Ana Maria Preoteasa (II.2.), Mariana Stanciu (I.1.), Iulian Stănescu (II.1.), Ștefan Corneliu Ștefănescu (III.4.), Cristina Tomescu (III.2.), Simona Maria Stănescu (introducere, sinteză, metodologie, III.1., IV) și Sorin Cace (metodologie, III.1.). Se poate aprecia la modul pozitiv, ca o abordare complexă și minuțioasă, la care au participat cu experiența proprie nu numai colectivul de cercetători menționați mai sus, dar și parteneri de lucru valoroși, cu vaste cunoștințe în domeniul abordat de lucrare, respectiv: Institutul de Cercetare a Calității Vieții (ICCV) din cadrul Academiei Române și partenerul internațional Bolt International Consulting L. Katsikaris &Co Limited Partnership din Grecia. În cadrul

---

^[1] Cercetător științific II, Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Academia Română, Casa Academiei, Calea 13 Septembrie nr. 13, sector 5, București, tel.: 0213.182.461, e-mail: adina.mihailescu@yahoo.com.

aceluiași proiect a fost publicată și cartea *Între oportunități și riscuri: oferta de economie socială în regiunile de dezvoltare București Ilfov și Sud Est* (Stănescu, Cace, Alexandrescu coord, 2011; Mihăilescu, 2013, pp. 226-230).

Lucrarea a avut ca obiectiv analiza dezvoltării economiei sociale din regiunile de dezvoltare București-Ilfov și Sud-Est, precum și potențialul acestor zone, în ceea ce privește dezvoltarea în continuare a organizațiilor cu activitate economică orientată spre grupurile vulnerabile de populație și reinserția acestora pe piața muncii. Cartea de față se oprește la următoarele categorii de populație vulnerabilă din punct de vedere al veniturilor și calității vieții personale și familiale, și anume: femeile, tinerii, populația de etnie roma, persoanele cu dizabilități. Dealtfel, aceste categorii de populație vulnerabilă constituie subiecte de analiză mai ample, în câte un capitol special dedicat fiecăruia în parte (vezi I.3. Antreprenoriatul social și incluziunea grupurilor vulnerabile pe piața muncii, II.2. Grupuri vulnerabile și comportamente de reintegrare pe piața muncii, III.1. Potențialul implicării femeilor în domeniul economiei sociale, III.2. Economia socială, o oportunitate pentru integrarea socială a romilor și III.3. Prea aproape de renunțare. Cererea de economie socială a persoanelor cu dizabilități din România, precum și III.4. Percepția populației privind categoriile sociale defavorizate ce ar trebui ajutate).

Demararea acțiunii de culegere a datelor privind cererea de economie socială a cuprins un număr impresionant de populație 3620 de respondenți, selectați din 584 secții de votare din 178 localități. Pe parcursul cercetării de teren s-au distins trei subeșantioane stratificate după județ (Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Tulcea, Vrancea) și după tipul de localitate (comună săracă, comună dezvoltată, oraș sub 30.000 de locuitori, oraș între 30.000 și 99.999 de locuitori, oraș între 100.000 și 200.000 de locuitori, oraș de peste 200.000 de locuitori). Prin urmare ne putem da seama de amploarea studiului pe teren, de numărul impresionant de populație intervievată, de dispersarea cercetării în teritoriu, precum și de dimensiunea săracă-bogată a localității de studiu.

După o trecere în revistă a politicilor europene și implicațiile lor în context național autorul capitolului cap.I.1. face o analiză a diversității modelelor de protecție socială europene, menționând deosebirile clare

care există și se manifestă în prezent între sistemele nord-europene și cele din sud. Cele nordice acordă beneficii sociale îndeosebi persoanelor eligibile de vârstă activă, spre deosebire de sud, care are în vedere populația pensionarilor. Sistemul anglo-saxon este mai eficient în reducerea inegalității în rândurile populației de vârstă activă și mai puțin în rândul pensionarilor. Deși există deosebiri, chiar radicale am spune, în UE se vorbește mult despre problemele sociale și reinventarea unui nou model social european. Se poate semnală faptul că deși s-au declanșat reforme sectoriale majore în domeniul asigurărilor sociale, sănătății publice, educației și asistenței sociale, procese aflate în deulare, România a investit sistematic puțin peste jumătate din media UE (30% din P.I.B. în UE și 16,4% în România), acest lucru s-a văzut prin dificultățile întâmpinate, tensiunile sociale și neatingerea obiectivelor de dezvoltare socială. Grupurile identificate în cercetare care se confruntă cu un risc mai mare de cădere în sărăcie și excluziune socială sunt tinerii, femeile, persoanele de etnie romă, persoanele cu dizabilități, imigranții, persoanele vârstnice sau persoanele din mediul rural.

Criza economică manifestată în ultimii ani la nivel național, dar și internațional a declanșat situații neplăcute, cu consecințe în sfera pieței muncii, dar și de slăbire a sistemului de protecție socială. Regiunea de dezvoltare București-Ilfov analizată în lucrare este una cu cele mai mici rate ale șomajului din țară 2,2%, iar Ilfov 2,6%, cealaltă regiune de dezvoltare din Sud-Est având o medie de 7,9% a ratei șomajului.

Serviciile de economie socială sunt necesare deoarece reprezintă maturizarea a tot ce înseamnă serviciu social în România. De aceea, activitățile de economie socială sunt benefice deoarece acționează intens pentru a crea locuri de muncă mai ales pentru persoanele care sunt slab calificate sau pentru persoanele cu handicap. Aceste organizații folosesc resurse umane disponibile pe plan local pentru a dezvolta proiecte locale, a asigura servicii comunitare și comerciale, care să satisfacă necesitățile locale cele mai importante și mai urgente. Dintre acestea, organizațiile non-guvernamentale ar trebui să susțină activitățile de economie socială, iar organele de conducere locale și centrale să le sprijine printr-o legislație corespunzătoare. Nu se știe dacă într-adevăr UE sau statul român încearcă să sprijine aceste inițiative, dar

autoritățile locale ar trebui să încurajeze aceste activități pentru pensionari și salariați.

Comportamentele identificate la grupurile vulnerabile privitoare la reintegrarea pe piața muncii sunt diferite. Sunt șomeri care au declarat că nu și-au căutat de lucru datorită problemelor personale care nu le permit să muncească (responsabilități familiale, starea de sănătate), în timp ce persoanele fără ocupație consideră insuficiente propriile competențe sau caracteristici. Cam aceleași aspecte, în special cele legate de sănătate, sunt invocate și de persoanele cu dizabilități, ieșind o perioadă îndelungată de pe piața muncii. Situația romilor pe piața muncii rămâne problematică în ciuda măsurilor active derulate. O parte a romilor a obținut o calificare la locul de muncă și a beneficiat de experiența muncii, însă rămâne deschisă problema legată de reinsertia populației de etnie roma pe piață. La cei mai mulți, cu un capital educațional redus de reconversie profesională, nu se pot îndrepta spre alte ramuri economice sau dacă o fac, absorbția lor este redusă. Populația în cauză, în urma pierderii locurilor de muncă s-a orientat spre agricultura de subsistență, expunându-se la o sărăcie extremă. Cea mai mare parte dintre romii care practică meserii tradiționale (39,6%), ni se arată în studiu se ocupă de colectarea deșeurilor (fier vechi, sticlă, etc.). Riscul de sărăcie la romi este de șase ori mai mare decât la populația majoritară, iar aproape jumătate dintre ei se află în căutarea unui loc de muncă (vezi III.2. p. 205).

Iată de ce organizațiile de tip ONG, Fundații, CAR pentru salariați, CAR pentru pensionari, cooperativele de consum etc. alte tipuri de organizații care desfășoară activități de economie socială sunt benefice pentru populația vulnerabilă în căutarea unui loc de muncă. Deși organizațiile de tip cooperatist sau de ajutor reciproc au o tradiție îndelungată în țara noastră, fundațiile și asociațiile au cunoscut o creștere numerică spectaculoasă după revoluția din 1989.

Deoarece în sectorul public se înregistrează o cerere pentru personal de înaltă calificare, cu ocupații intelectuale, care necesită pregătire universitară și postuniversitară, iar în mediul privat se angajează cu predilecție persoane cu studii medii, cu competențe și aptitudini scăzute sau cel mult medii, înțelegem de ce această lucrare este binevenită în spațiul pieței muncii din țara noastră, pentru a atrage atenția asupra

perspectivei economiei românești, asupra populației care devine din ce în ce mai vulnerabilă cu precădere în actualul context mondial al crizei economice, cu șanse din ce în ce mai mici pentru populație în general, cu atât mai mult a celor menționați în studiu, de a se reintegra cu dificultate pe piața muncii, cu reducerea drastică a șanselor acestor persoane mai ales dacă nici nu au educația corespunzătoare, au o vârstă trecută de 40 de ani sau sunt din mediul rural și sunt femei.

În capitolul de concluzii, cartea ne dă speranțe ca pe termen lung aceste studii să ajute organele de drept să elaboreze și să adopte măsuri specifice locale, care să vizeze creșterea ocupării în cele două Regiuni de dezvoltare analizate, în special din punctul de vedere al entităților de economie socială și al reinsertiei pe piața muncii a grupurilor vulnerabile.

Bibliografie

1. Mihăilescu, A. 2013 Între oportunități și riscuri: oferta de economie socială în regiunile de dezvoltare București-Ilfov și Sud Est (recenzie), în *Revista de Economie Socială*, pp. 226-230.

2. Stănescu, S. M.; Cace, S. (coordonatori); 2011, *Alt fel de ocupare: cererea de economie socială în regiunile de dezvoltare București-Ilfov și Sud-Est*, Editura Expert, București www.iccv.ro.

3. Stănescu, S. M.; Cace, S. ; Alexandrescu, F. (coordonatori); 2011, *Între oportunități și riscuri: oferta de economie socială în regiunile de dezvoltare București-Ilfov și Sud-Est*, Editura Expert, București www.iccv.ro.